

Ob odhodu s tribune

Savinjski vestnik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA CELJSKEGA IN ŠOŠTANJSKEGA OKRAJA

Celje, petek 24. septembra 1954

LETO VII. — ST. 38 — CENA 10 DIN
Uredja: uredniški odbor, odgovorni urednik
Tone Maslo, Uredništvo: Celje, Titor trg 1.
Pošt. pred. 123. Tel. 20-07. Ček. rač. 620-1-236
pri N. H. L. B. J. Celju Tisk. Celjske tiskarne.
Cetriletna naročnina 125, polletna 250, cele-
letna 500 din. Izhaja vsak petek. Poštarna
plačnina v gotovini.

VELIKA UDELEŽBA NA OSTROŽNEM - dokaz politične zavesti in enotnosti našega ljudstva

Okoli 350.000 ljudi je poslušalo govor maršala Tita na Ostrožnem
Predsednik republike je odlikoval pet štajerskih brigad z visokimi odlikovanji - V času slovesnosti je nastopilo 2.500 pevcev in 500 godbenikov

Od jutra so se na velik slaynostni prostor pred tribuno zbirale množice udeležencev proslave na Ostrožnem. Ob devetih dopoldne ni bilo na velikem amfiteatralnem prostoru niti kočica praznine, zato so se prihajajoči morali zadovoljiti s slabšimi prostori na obeh krilih tribune, kjer se je slabo slišalo, še manj pa videlo.

Ob devetih uri dopoldne so stotisočglatve množice vzharno pozdravljale enote štajerskih partizanov, ki so prikorakale po cesti od gozda pred tribuno. Prve so bile s slavo ovenčane brigade XIV. divizije: Tomšičeva, Sercejeva in Bračičeva. Pod zastavami na četu so korakali stari preizkušeni komandanti s številnimi odlikovanji na junakihi prsih. Stiranjati so sledili

brigade VDV, Standrova in Zidanškova, potem Kozjanski, Pohorski, Lackov, Kamniško-Zasavski, Kokrški in Koroski odred, dalje prva kamniška in prva štajerska četa. Ljudje so junake navdušeno pozdravljali. Med množico so z vzkliki prodirala imena Kvedra, Avbija, Efenka, Miča, Mihe, Silnega, Luke, Jermana in drugih. Znanci so spoznavali posameznike v korakajočih vrstah, jih pozdravljali in jim vzdikali.

Medtem pa je ves čas na tribuni pelo 2.500 pevcev in igralo 500 godbenikov partizanske pesmi pod vodstvom Radovana Gobca. Toda naj so le-ti še tako lepo in gromko peli, pozornost ljudi je bila vse bolj usmerjena proti jugu, od koder so pričakovali ljubljene maršala Tita.

Prihod maršala Tita je bil za udeležence proslave vrhunec veličastnega dne

Udeleženci proslave na Ostrožnem so prišli iz vseh krajev Slovenije pa tudi iz drugih republik, da bi se tukaj na štajerskih tleh srečali s starimi znanimi medvojnimi let, da bi obnovili spomine iz takratnih dogodkov. Toda najbolj so se veselili, da bodo na Ostrožnem lahko videli tovariša Tita.

Ko so se ob deseti uri na cesti od Celja približevali avtomobil, je ogromna množica ljudstva vzvalovila. Viharne vzklikanje, mahanje in pesem združeni pevskih zborov je bil navdušen pozdrav in dobrodošlica. V tem hipu so se iz gozdov ob robu vsuli še tisoči zamudnikov in se prerivali v ospredje, da bi videli ljubljene Maršala.

Maršal Tito se je s svojim spremstvom ustavil pri častni četi JLA, jo pregledal in pozdravil. Potem je odšel mimo vojaške gošbe pred tribuno. Tu je vrhovnemu komandantu predal raport generalni podpolkovnik Dušan Kveder-Tomaž. Nato je pregledal strumno vzvratne vrste starih borcev štajerskih enot in jih pozdravil s borbenim pozdravom »Smrt fašizmu«.

Potem je stopil pred mikrofonski predtribuno in natočil generalu Kvedru, naj predstavi ukaz o odlikovanju petih štajerskih brigad. Strumno in ponosno so stopali komandanti slavnihi brigad pred vrhovnega komandanta in sprejemali z njegovih rok odlikovanja. Ser-

cerjeva, Bračičeva, Zidanškova in Standrova brigada so bile odlikovane z Redom zasluga za narod I. stopnje, VDV brigada pa z Redom bratstva in enotnosti I. stopnje.

Maršal Tito se je nato podal na tribuno, kjer se je pozdravil s svojimi najbližjimi sodelavci. Na tribuni so bili zbrani številni visoki gosti kot Edvard Kardelj, Miha Marinko, Franc Leskošek, Boris Kraigher, generalni polkovnik Kosta Nagy in še številni drugi predstavniki oblasti, društev in ustanov zveznega, republiškega in okrajnega merila.

Prisrčen je bil prizor, ko je mati pionir Joško Petek izročil tov. Titu dokumentarni album slik, ki jih je na pohodu »Štirinajste« posnel njegov padli oče, Pionirka Marija Brežnikova pa mu je izročila slovenisti šopek nageljev in rožmarina.

Veliko zborovanje je otvoril sekretar OK ZKS tov. Franc Simončič, ki je pozdravil maršala Tita in vse visoke goste ter vse borce in udeležence tega veličastnega zborovanja. Po kratkem pozdravnem nagovoru je tov. Simončič dal besedo maršalu Titu.

Nekaj minut tov. Tito sploh ni prišel do besede ob valu navdušenega vzklikanja in skandiranja. Ko se je navdušenje poleglo je maršal Tito stopil pred mikrofonski predtribuno.

Iz govora maršala Tita

Resnično smo lahko ponosni na velike uspehe, ki smo jih dosegli

Tovariš Tito je v začetku svojega govora pozdravl vse navzoče in dal priznanje ljudstvu Štajerske, ki je v v teških časih junško branilo svojo zemljo pred fašizmom. Poudaril je, da je umestno spominjati se po tolikih letih takratnih dogodkov, kljub temu, da nudi mo danes roko sprave vsemu svetu, pa tudi tistim narodom, katerih voditelji so nam z njihovo podporo prinesli toliko zla. Tega ne gre pozabiti, je dejal, treba pa je predvsem pogledati naprej, delati za stvar miru v svetu in v tem cilju tudi prezreti zle spomine.

Tovariš Tito je nato govoril o naših uspehih, ki smo jih po vojni dosegli. Najbolj veliki napredek naše države se vidi v zaostalih krajih. Povsod po naši domovini vidimo danes velike spomenske dela v obliki novih tovarn, elektrarn itd. Socialistični razvoj v naši državi torej ni le nekakšen eksperiment kot to nekateri zunaj radi trdijo, ta razvoj je trdno poročstvo za blazajoče se blagostanje delovnega ljudstva.

Maršal Tito je dejal, da se srečujemo raznorazne težave, da še ne gre vse kot bi moralo iti, da bo treba še mnogokaj izboljšati. Je pa nekaj neizpodbitno doseženih ciljev, ki jih je revolucionarna Partija zapsala na svoje borbeno zastave. Eno od teh nalog, ki je zelo važna za ves nadaljnji razvoj, je brez dvoma dokončno rešeno nacionalno vprašanje. Tega problema v naši državi z več narodnosti sploh ni več. Danes so vsi narodi Jugoslavije enakopravni, tako politično, kulturno in slednjič tudi ekonomsko. To je rezultat razumevanja vseh narodov Jugoslavije, da je treba najprej zbravati vsa nasprotja, ki se včasih delala propade med posa-

meznimi narodnostmi. Danes ljubijo našo socialistično skupnost vsi narodi Jugoslavije, brez razlike na Srbe, Hrvate, Slovence, Črnogorce in Makedonce. Takša skupnost, kot vlada pri nas, bi

Med govorom. V sebeh od leve proti desni: Franc Leskošek, Edvard Kardelj in Miha Marinko.

lahko b'la vzor v malem, kako bi se lahko razumeli in kako sodelovali vsi narodi sveta v miru in napredku. Maršal Tito je nato načel vprašanje raznih težav. Po osvoboditvi smo že itak zaostala država našli porušeno in oslabiljeno. Ni šlo vse tako kot bi želeli, poleg tega pa so nam vedno še nagajali. Toda postopoma se izkopolnjeval. To bo treba delati tudi vnaprej, ker tudi danes še ni vse tako kot bi moralo biti, toda dejstvo je, da smo prišli že zelo daleč.

O našem družbenem razvoju, uspehih ter negativnih pojavih

Vzemimo na primer našo decentralizacijo. Nekateri ljudje iz tujine dvomljivo presoja jo smotrnost decentralizacije in pravijo, da bo v decentralizirani državi, v kateri živi več narodov, nastal kaos in da ne bo več monolitna država. Toda pokazalo se je, da smo mi z decentralizacijo, tako upravno kot gospodarsko, ter z izročitvijo raznih podjetij in tovarn v upravljanje delovnim kolektivom sprostili do neomejenih možnosti tiste ustvarjalne sile naših delovnih ljudi, ki sleherni dan čedalje bolj prihajajo do izraza. Pokazalo se je tudi to, da smo vse to pravočasno storili in danes vidimo, da je treba nadaljevati to pot. Seveda pa moramo pri tem hkrati zdraviti in odstranjevati razne negativne pojave, katerih korenine segajo še v našo minulost. Tudi v tem je ena izmed največjih naših pridobitev, ki nam jo je dala naša ljudska revolucija.

Tovariši in tovarišice, ko zdaj govorimo o naših težavah, bom omenil nekatere izmed njih, ker sodim, da je zelo važno govoriti o tem. Omenil bi samo nekatere napake, nekatere pomanjkljivosti, ki jih moramo odstraniti. O teh pomanjkljivostih je bilo že govora, toda le-te so najbolj zakoreninjene v naši preteklosti in nam povzročajo v sedanjem sistemu precejšnje ovire in težave. Dejati sem, da nam je decentralizacija ogromno koristila, ker je sprostila ustvarjalne sile in nam omogočila razmah pobude. Toda pri tem so prišle do izraza razne lokalistične težnje, glede katerih ne moremo reči, da je lokalizem nacionalno pobarvan. Lokalizem zdaj pri nas ni več nacionalno pobarvan, denimo tako, da bi se pojavljali kot lokalizem Slovenije, Hrvatske, Srbije itd. Ne gre za to, temveč gre za drobnejši lokalizem, za to, da ljudje čisto gledajo samo svoje drobne, svoje naj-ožje koristi, ne vidijo pa celote naše skupnosti. V našem sistemu pa mora (med) sleherni naš delovni človek, sleherni naš državljani vselej pred očmi celotno našo skupnost in s tem vskladiti svoja prizadevanja in svoje želje, in sicer tako, da ne bo škodil drugim.

Dalje, v našem gospodarstvu so pomanjkljivosti, ki izvirajo še iz nekaterih naših zakonov in uredb. To velja na primer za nepravilno razdeljevanje dohodkov. Mi smo izročili tovarne in podjetja v upravljanje našim delovnim kolektivom zato, ker to zahteva novi socialistični družbeni sistem. To zahteva novi sistem, kajti brez takšne poti — da delavci sami upravljajo podjetja, da so lastniki proizvodnih sredstev in da lahko tako čimbolj razvijajo svoje pobude in najsilje izboljšajo svojo življenjsko raven — mi ne bi mogli storiti velikega koraka naprej. Toda mi smo

ki ga delavci ustvarjajo, tako da delavci včasih od tega nimajo velike koristi. To pa jih ovira, da bi se bolj povečali svoj prispevek in se še bolj potrudili. Seveda bomo morali te pomanjkljivosti tudi formalno odstraniti, toda s tega mesta naslavljam svoje besede na tiste, ki mislijo, da je tovarna navadna možna krava in da je iz nje zdaj treba iztisčiti vse, kar se da (odobravljanje). Delovni kolektiv, komuna in skupnost morajo biti celota. In komuna, v kateri deluje tovarna, mora prav tako upoštevati pravice in dolžnosti delovnega kolektiva, ki upravlja podjetje, kot jih upošteva, denimo, osrednja ali republiška oblast. Komuna ne sme (med) drugačnega stališča o tem in paziti mora, da s svojim ravnanjem ne bi zmanjšala, da ne bi oslabilila zainteresiranosti naših delovnih ljudi, da bi ustvarili čimveč raznih in najkvalitetnejših dobrin za našo družbeno skupnost.

Za racionalnejše trošenje živil - predvsem žita

Želel bi, tovariši in tovarišice, povedati nekaj tudi o naših gospodarskih problemih sploh. Mi smo vrsto let, pa tudi letos, ko smo mislili, da bo žetev najboljša, imeli smolo, da je bil donos v kmetijstvu slab. Seveda to ne sme navdajati naše ljudi s skrbjo, ne smejo se bati, da ne bo kruha, zato ker bomo dobili namesto dva in pol milijona ton pšenice le milijon in 600.000 ton. Mi bi morali, čeprav donos ne bi bil več kot za 100.000 vagonov manjši, kakor smo predvidevali, uvoziti okrog 30.000 do 40.000 vagonov pšenice. Zato ni treba, da so ljudje zaskrbljeni, da pri nas ne bo kruha in zato ni treba nasesti raznim govornicam spekulantom, da ne bi, ne povsod, toda ponekod, prišlo do zmede. Drži, da moramo uvoziti okrog 130.000 vagonov pšenice, toda mi smo že storili ukrepe glede tega in pšenice je že na poti. Sicer ne vsa, toda že imamo zagotovljenih 40.000 vagonov in razen tega še toliko, torej skupno 80.000. Ostalo bomo kasneje nabavili, tako da bo prehrana našega prebivalstva docela zagotovljena. Ogromen trud je bil potreben, da smo nabavili to pšenico, od česar dobivamo velik del kot pomoč iz Amerike. Vrednost vsega tega znaša okrog sto milijonov, in sicer ne dinarjev, temveč dolarjev, če upoštevamo mast in vse drugo. To je za našo plačilno bilanco ogromna obremenitev. To nam otežkoča, da bi izpolnjevali svoje obveznosti do tujine. Vse to je zelo težavno, toda moramo storiti — in to bomo tudi storili. Zato želim uporabiti to priložnost, da vam povem, tovariši in tovarišice, da je velika in težavna stvar graditi socializem s takšnim trudom, ko je treba upoštevati celo žito, kajti če nam ne bi bilo treba upoštevati žita, bi nam bilo veliko lažje.

Želel bi reči, da pri nas še ni dovolj razumevanja glede tega. Že večkrat sem dejal, da pri nas razsipajo, pogostokrat sem dejal, da ne upoštevajo dovolj tistega, kar imamo in kar bi nam lahko zagostovalo. Če pogledamo na primer, kako pri nas trošimo kruh oziroma pšenico, in primerjamo to z drugimi de-

želami, ki imajo višji standard, bomo videli, da pride v Jugoslaviji na prebivalca 200 kilogramov kruha letno, v Italiji pa, ki prav tako potroši veliko za kruh in druge izdelke, 154 kilogramov, v Franciji 126 kilogramov na prebivalca, v Nemčiji 124 kilogramov, v Belgiji 109, na Nizozemskem pa samo 99 kilogramov. Mi torej porabimo dvakrat več kot te dežele z visokim življenjskim standardom. Zakaj je tako, zakaj pri nas tolikšen pritisk prav glede tega najbolj kritičnega živila, glede pšenice? Menim, da tiči vzrok predvsem v tem, da je pri nas tradicija takšna, da ljudje nimajo dovolj izbire glede prehrane, ker je njihova glavna hrana kruh in ker ne mislijo na fižol, krompir in drugo, ker jim je postransko vse tisto, kar je v nekaterih državah poglavitna hrana. Razen tega pa pri nas razsipamo in trošimo veliko več, kot bi bilo včasih potrebno. Nočem reči, da velja to za vse, ker vem, da naši delovni ljudje ne morejo trošiti več, kot imajo denarja za kupovanje, toda po vseh razsipajo in ne trošijo teh živil smotrno.

Če bi malo spremenili sestavo prehrane, če bi malo bolj kombinirali, menim, da bi bila tudi hrana boljša. Lažje pa bi tudi opravili s temi težavami. Seveda bomo ukrenili vse, da bi v naši deželi pridelali več pšenice, toda sprva pičlih površin, ki jih imamo pri nas, pa tudi tiste, ki jih bomo osušili itd., kakor tudi sprva naglega naraščanja našega prebivalstva in naglega spreminjanja sestave prebivalstva, ki iz vsi prihaja v mesto, bomo morali še nadalje upoštevati žito. Kasneje ga bomo lažje upoštevati, kajti čez nekaj let ne bomo imeli dolgov, ki jih imamo zdaj, imeli pa bomo več naših strojev in drugih proizvodov za izvoz.

Tedaj nam bo lažje, zdaj pa s tega mesta pozivam naše ljudi, naj upoštevajo, koliko skrbijo in težav nam povzročata ta problem, in koliko nam bi bilo lažje, če bi malo bolj pazili na prehrano in bolj varčevali.

Odplačila tujim državam nas najbolj bremenijo

Vi veste, kdaj smo prevzeli obveznosti do tujine in s kakšnimi roki. Prevzeli smo jih takrat, ko so nas pustili na cedilo, ko so bili prekinjeni z nekaterimi sosedi vsi naši tako gospodarski kot politični in drugi sporazumi, ko so proti nam začeli gospodarsko blokado. Takrat še nismo imeli stikov z zahodnimi državami, niti trgovinskih niti drugih oziroma smo jih imeli zelo malo. Morali smo takrat na hitro roko začeti razna pogajanja z zahodnimi državami, da bi dobili kredite, da bi lahko nekako nadaljevali gradnjo naše države in prehranili naše prebivalstvo. Seveda takrat nismo mogli postavljati pogojev niti glede obresti niti glede rokov odplačila, takih pogojev, kakršni bi nam ustrezali, ker nismo mogli iz-

birati. Takrat smo, da bi lahko sklenili pogodbo o kakem kreditu ali drugih stvarih, morali privoliti tudi v to, da plačujemo dolge stare Jugoslavije, na primer razne investicije, ki so jih imele pri nas Anglija, Belgija, Francija, Švedska itd. Z vsemi temi smo to odplačevali in to tudi delamo, toda vse to je veliko breme za nas. Uvozili smo razne stroje in teh držav, ki so nam bili potrebni za naše tovarne, vi pa veste, koliko raznih tovarn imamo zdaj v Jugoslaviji in kako ogromne stanje to tovarne, ti stroji, ki jih moramo plačati. Mi smo na primer leta 1952 odplačali 13 milijard in 900 milijonov dinarjev oziroma 46 milijonov dolarjev. To je velik znesek. Leta 1953 (Nadaljevanje na 2. strani.)

Iz govora maršala Tita

(Nadaljevanje s 1. strani)

smo odplačali 23 milijard in 300 milijonov dinarjev ali 78 milijonov dolarjev. Plačevali moramo v dolarjih, v tuji valuti, ker nečemo sprejeti dinarjev. Letos z naša odplačilo dolgov 25 milijard in 600 milijonov dinarjev. Pri tem mislim na obveznosti, ki potečejo letos, predvsem obveznosti do Anglije v znesku 5 milijard, do nekaterih drugih držav pa manj. Vse to ni veliko v primeru z našim narodnim bogastvom in tistim, kar smo že ustvarili. Toda, vidite, zdaj moramo na vseh straneh izpolnjevati svoje obveznosti, razen tega pa uvažati tudi kruh in drugo. Toliko ne znamo. Naš izvoz se zdalec ni dosegel takšne stopnje, da bi lahko krili primanjkljaj v naših obveznostih do tujine. In ne samo to, temveč so tudi malene vsi našpoglavitveni naši izvozi pridelki, kmetijski pridelki, letos slabi. Kaj lahko izvažamo izmed kmetijskih pridelkov? Izvažamo lahko nekaj mesa, prašiče in drugo, torej malo. Vse to nam kaže, tovariši in tovarišice, da mora ne samo tisti iz vodstva, temveč vsi naši ljudje, vse naše ljudstvo neprestano misliti, kje bomo dobili denar, da bi vse to plačali. Kakor mora misliti tudi na to, da je treba čimbolj varčevati, da bi lahko odplačali dolgove.

To bo trajalo še dve ali morda tri leta, toda letos je pritisk najhujši. Potem nam bo lažje. Kasneje vam bom povedal, zakaj nam bo lažje, povedati pa vam moram, da je letošnje leto za nas precej težavno. Prosili smo državo, katerim moramo letos odplačati svoje ob-

veznosti, da bi odložilo odplačilo za nekaj let. To se nam je posrečilo doseči pri Nemčiji, zdaj pa se nam obeta tudi pri Angliji. Upamo, da se nam bo to posrečilo glede vseh v tem oziru zainteresiranih držav, kajti le-ta zelo dobro vidijo, da smo mi solidna država, vidijo, zakaj letos ne moremo odplačevati. Te države dobro vidijo vse to. Najbrž pa tudi upoštevajo, da so nam

PREGLED
STAJESKIH
PARTIZANSKIH
ENOT

Maršal Tito o zunanji politiki in odnosih v svetu

Ob koncu svojega govora je tovariš Tito poudaril nekaj zelo važnih vprašanj v zunanji politiki v svetu. Poudaril je, da ni ljudi ali voditeljev v svetu,

ki bi vedeli kaj bo jutri. »Jaz vem samo to, zakaj je prišlo do tega, ne pa tudi tega, kako se bo to končalo,« je dejal Maršal.

Med prvimi pojavi precejšnje zmede je omenil propad Evropske obrambne skupnosti, ker je bila grajena na nesolidnih temeljih. Med državami, ki naj bi to monolitno skupnost predstavljale, je še vse preveč nerešenih vprašanj. Tako je nurešeno vprašanje Posarja. Naj bi prvotno rešili to vprašanje v zadovoljstvo Francozov in Nemcev in na ta način našli skupen jezik. Treba je doseči stabilnost znotraj Evrope. Danes ni več najvažnejša misel na obrambo pred agresivnostjo Sovjetske zveze. Danes je ravnotežje sil doseženo. Veliko bolj majavi so temelji za bodočo evropsko skupnost v tem, da so med sodelujočimi državami še nasprotja. Glejati bi morali predvsem naprej, da se ne bo zgodilo, kot se je po prvi svetovni vojni.

S tem v zvezi je tovariš Tito povedal svoje stališče do okupacije Nemčije. Dejal je, da je današnja politika nekaterih nepravilna. Nemčije, kot države zelo homogenega naroda, ne bo mogoče držati na verigi. Treba ji je dati samostojnost, ne je tiskati v neke prisiljene meje in omejitve. V skladu z mirovno pogodbo je treba dati Nemčiji oboroženo silo, toda takšno, da bo koristila Nemčiji in tudi drugim narodom, ne pa da bi bila spet militaristično agresivna.

Dalje je tovariš Tito govoril o ideološki nestrpnosti. Razni pakti in zveze so danes popolnoma politično poharvane. Za uspešno sodelovanje to ne bi smelo biti. Vsaka nestrpnost je nevarna, posebno še politična ali ideološka nestrpnost. Vzor odkritega sodelovanja je lahko Balkanska zveza. Sploh bi v današnjih razmerah v svetu morali smatrati situacijo tako kot je. V svetu so sile z različnimi ideološkimi sistemi. S tem je treba računati in najti vse pogoje za čim zmogljivejšo sožitje in sodelovanje. Vsako stremiljenje za nadvlado bi pripeljalo človeštvo do novega pokola.

Na koncu govora je tovariš Tito objasnili še vprašanje normalizacije odnosov z državami Vzhoda. Dejal je, da Jugoslavija se ne rađa v roko vsakemu, ki to želi. Sploh je nemogoče, da bi napetost med narodi, ki mejijo eden na drugega, mogla dolgo obstojati. Jugoslavija je vedno za sodelovanje z vsemi, ki to želijo, ker je to v obojestransko korist. Ta normalizacija pa ne pomeni, da smo vse pozabili, da bo spet vse tako, kot je bilo pred prekinitvijo z IZ. Tudi naši odnos do Zahoda, ki nam je v težkem položaju pomagal, ne bodo spremenjeni. »Mi ničesar ne skrivamo. Naša vest je čista. Mi delamo v cilju miru in sodelovanja z narodi.«

Konec govora maršala Tita je množica sprejela z dolготrajnim odobravanjem. Ko je tovariš Tito zapuščal tribuno, niso mogli množico več zadržati. Kot plaz so se ljudje vseli k tribuni. Le ozka stena, komaj dovolj za maršalov avtomobil, je ostala prosta, vse ostali prostor pa so napolnili razvneti ljudje, ki so hoteli videti svojega Maršala. Ko je avtomobil že zapuščil slavnostni prostor, so ljudje še vedno vzklikali in mahali v slovo.

Zvišanje cen so povzročila podjetja, ki izkoriščajo svoj monopolni položaj

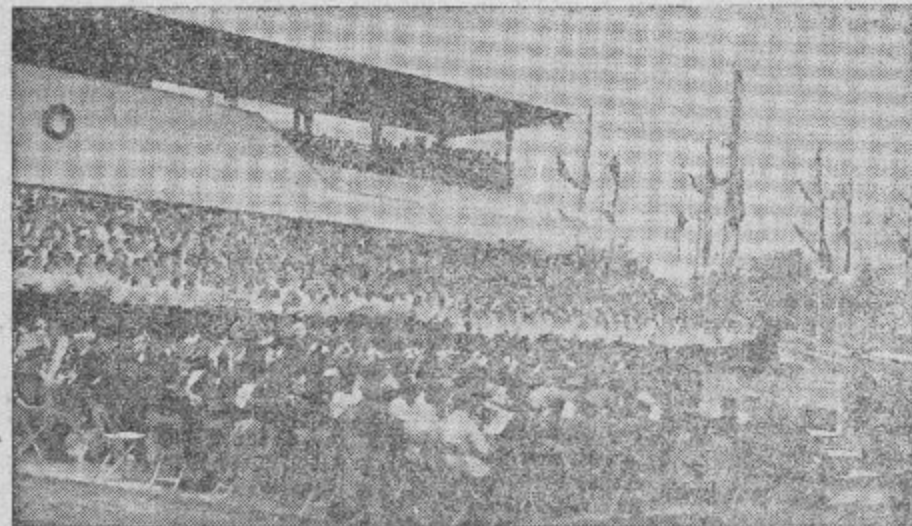
Tovariši, pri nas so se v zadnjem času začeli pritoževati glede podražitev nekaterih stvari, čeprav ta podražitev ne dosega neke nenormalne višine. Res je tako in vprašanje je, zakaj je ta dvig cen, ali je to posledica krize našega gospodarstva. Podražitev je posledica nerazumevanja raznih ljudi, bodisi tistih, ki so v industriji in ki izkoriščajo svoj monopolistični položaj, bodisi tistih v trgovini, najpogosteje v trgovini. Njih ne zanima skupnost, njih ne sanjajo, ali bodo na trgu nastale motnje in če bo prišlo do nestabilnosti. Toda to bi jih moralo zanimati, ker ni vseeno, ali bo trg stabilen ali ne. In vendar, glajto, povzročajo nam težkosti in na razne načine umetno navijajo cene. Podražitev torej ni posledica zvišanja proizvodnih stroškov.

V zvezi s tem bi hotel omeniti tudi zelo negativni pojav, da so podjetja, v katerih skušajo ustvariti preseček dobička, ne z izboljšanjem delovne storilnosti, temveč z navijanjem cen in da grede celo tako daleč, da zmanjšujejo proizvodnjo, da bi bilo povpraševanje po njihovih izdelkih večje in da bi po-

odgovornih položajih in ki izkoriščajo svoj monopolistični položaj.

Tovariši in tovarišice, govoril sem že o tem, da so v našem plačnem sistemu anomalije, ki tu in tam škodijo našim delavcem in da zaradi njih delavci ne dobivajo svojih polnih predvidenih plač. So taki primeri, vendar niso pogosti. Tudi o tem bomo govorili. Izboljšati moramo plačni sistem in sicer vse, da ne bi nihče v svojih lokalnih okvirih samovoljno kratil osnovnih načel nagrajevanja delavcev, ki jih je treba uveljaviti, nagrajevanja po učinku, po prispevku, po delu. Zdaj imamo še nepravilno razdeljevanje dobička v posameznih podjetjih tudi zato, ker je nagrajevanje precej nivoirano, ker se ni povsod uvedeno načelo nagrajevanja po zaslugi, po delovni storilnosti. To bomo morali prav tako popraviti v naših inštitucijah, da bi tudi tako povečali zanimanje in intenzivnost, da bi se bolj sprostiti ustvarjalna pobuda naših delavskih ljudi.

Ki, tovariši in tovarišice, to so nekatere stvari, ki nas ne morejo ovirati na naši poti, ki pa nas vendar motijo,

Združeni pevski zbori in godba

tem zvišali cene. To je nesramnost, to je uničum! V naši skupnosti ni mesta za tako pojmovanje! (Odobravanje.) Razumljivo je, da mora vsak naš človek z odporom reagirati na takšne poskuse. Sicer bi morali primerne ukrepe, da se to ne bo več dogajalo. Povečanje cen je torej v glavnem posledica nerazumevanja nekaterih ljudi, ki so na

da ne napredujemo hitreje, ki kdaj pa kdaj vnašajo zmedo, ker imajo ljudje spričo izkušenj v protislovni pravici, bili zaskrbljeni, če do takih stvari tudi zdaj pride. To vnaša zmedo in nestabilnost v našo skupnost. Te stvari lahko odstranimo in jih bomo odstranili, vendar nam morajo pri tem pomagati vsi čisti ljudje, ki so odgovorni za takšne anomalije.

OZZ CELJE DAJE POSOJILA ZA OBNOVO KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

Okrajna zadružna zveza Celje ima po sklepu zadnjega občnega zbornice določena posebna finančna sredstva za obnovo kmetijskih gospodarstev. Ta sredstva, ki so naložena v tako imenovano skladu za obnovo pri OZZ Celje, bodo na razpolago v obliki dolgoročnega posojila pravnim kmetijskim gospodarstvom za obnovo sadovnjakov in vinogradov. Posojila bodo za dobo od 1 do 10 let z 2% obrestno mero.

Pogoji prosilca: Prosilec posojila mora biti član zadruge. Imeti mora polno plačan delež. Prošnjo za dodelitev posojila vložijo preko kmetijske zadruge, katere član je. Upravni odbor te kmetijske zadruge pripravi prošnjo svoje priporočbe. Zlasti navede, kakšna je kreditna sposobnost prosilca in v kakšne namene bo posojilo porabil. Kmetijska zadruge odpremi prošnjo na OZZ Celje. Kmetijska zadruge bo soodgovarjala za eventualno neizterljivost danega poso-

jila, če bi iz očitne malomarnosti dala napačne podatke o prošnici posojila, zlasti o njegovi kreditni sposobnosti.

Opozarjamo vse sadijare in vinogradnike, ki bodo v letu 1954-55 obnavljali sadovnjake in vinograde in ki žele posojilo pri OZZ Celje, da takoj vložijo prošnjo preko svoje krajevne kmetijske zadruge. Kredit bo odobren za nabavo sadnega in trsnega materiala, za strojno rigoliranje, žično armaturo in

zaščitne ograje ter žične ograje, a prav tako tudi za večja zemeljska dela, kot so n. pr. melioracije in podobno.

Posojiljoemalec in posojiljoalec OZZ Celje, skleneta pogodbo o višini posojila, o roku vračanja, o obrestni meri itd.

Ne zamudite ugodne prilike. Obnovimo čimprej naše sadovnjake in vinograde, dvigamo kmetijsko proizvodnjo. OZZ Celje

Celjska tiskarna spomina žrtvam

Ob priliki proslave »Stajerska v borbi«, je tudi kolektiv Celjske tiskarne počastil spomin na žrtve fašizma iz vrst grafičnega delavstva, s prisrčno komemoracijo v soboto 18. 9. v veži tiskarne pred spominsko ploščo, kjer se je zbral po delu ves kolektiv. Prisotni so bili tudi svoji padli, ki jim je kolektiv izročil spominske slike. Predsednica

upravnega odbora se je v svojem govoru spominjala padlih tovarišev in tovarišic, moški komorni zbor pa je zapel dve priložnostni pesmi, ki sta vsem prisotnim segali prav do srca. Z zagotovilo, da svojih tovarišev, ki so dali življenje za našo svobodo, ne bomo nikdar pozabili, se je svečanost zaključila.

Pogled po svetu

Pri nas mnogo čitani ameriški napredni pisatelj John Steinbeck je napisal tudi dramo »Divji plameni«, v kateri prikazuje usodni pomen človekovega prizadevanja po nesmrtnosti, ki se v slehernem človeku podzavestno očituje v njegovi volji po zarodu, ki veže preteklost s prihodnostjo in nosi v prihodnje dni sporočilo o našem bivanju. Vse kaže, da naš eksistenčni občutek še ni popoln, če vemo, kakšni fizikalno-kemični procesi se v nas vrše, kakšnim energetičnim pojavom se imamo zahvaliti, da mislimo, čutimo in čustvujemo. Morda je tudi to premalo upoštevala ameriška diplomacija in tisti njeni navdihovalci, ki so se zamaknili v njen »sodobni svet«, ki ga je treba vzpostaviti po vsem izmučenem planetu. Nekaj podobnega je izrekel tudi list »Aurora«, glasilo svobodne Francije (France libre): »Resnici na ljubo je treba reči, da je ameriška diplomacija dala še enkrat dokaz znatnega pomanjkanja psihologije... Ne moremo molčati o tem, da smo presenečeni nad takimi napakami.«

Res je, v svoji zagnanosti, da bi uredili »svobodni svet« po vsem svetu, se Dulles in njegovi prizadevalci, da bi po gruntni kvadraturi kroga v Evropi, katera hoče nočeti — še vedno predstavljajo središče sveta: po nič kaj ganljivem pogrebu EOS bi radi ohranili Atlantski pakt v njegovi dosedanj podobi, istočasno pa dali Nemčiji moč in vlogo, ki se je Francozi boje. Proti nemški vojski pa je tudi angleško javno mnenje. Franzapav si nikdo v Evropi ne želi, da bi še enkrat slišali, kako rotni pruski vojaški škorenj na pohodu za hegemonijo v svetu. Tudi naš narod je na Ostrožnem na popolnoma jasn način povedal vsemu svetu, da ni pozabil na nobeno gestapovski žalitev, na noben žločin Herrenvolka. Tako bi moral spregovoriti vsak narod, ki je v strašnih letih od leta 1939 do 1945 okušan, kaj je furor teutonius — germanski bes.

Toda Dulles tega ne razume in je to pokazal že med vojno. Če je pretekli teden odletel v Bonn in tam javno sodeloval pri orgiji tega čudnega prijateljstva med Zahodno Nemčijo in ZDA, ni pa se mu zdelo vredno, da obišče tudi Mendès-Francea, ni s tem žalil ne samo predsednika vlade, marveč vso Francijo. Da pri tem nekaj ni v redu, so povedali tudi nemški listi, saj je vsemu svetu očito, da Dulles računa samo z renašanso miselnosti Nemcev, to je z njihovo uporabo proti vzhodu in da s tem dela slabo uslugo realni politiki proti sovjetski ekspanziji, ker daje sovjetski propagandi v roke kar dobro orožje.

Dullesu pa se je sredi 20. stoletja posrečilo spraviti v imenu »svobodnega sveta« še pakt, ki dovoljuje močnejši državi vmešavanje v notranje zadeve šibkejših držav, kar je vta facti naredil v Guatemali, obeta po SEATO narediti na Formozu in v Siamu, če bi se to zgodilo nekaj podobnega kakor v Indokini.

Angleži bolje razumejo evropsko miselnost, zato je Eden pri zbiranju ostankov EOS (ubogi diplomatiki Odpad) po evropskih prestolnicah naletel na precejšnje razumevanje s Churchillovim predlogom o sprejetju bruselske pogodbe iz leta 1949, po kateri bi se zagotovilo poročilo zoper nemško premoč v Evropi. Francija sicer terja, naj bi Nemčija pokazala nekaj več dobre volje pri Posarju. Sele potem bi se dalo govoriti o sprejetju Nemčije v Atlantski pakt. Toda načelno nima ničesar zoper suverenost Nemčije in zato je pristala na dogovor med Dullesom in Edenom, ki sta se po svojem potovanju spet enkrat sporazumela, da se je vendarle treba sporazumeti: v Londonu bodo sklicali uvodno konferenco devetih držav o zahodnoevropski integraciji, pri kateri bi bila Nemčija enakopraven partner. Kaj bo iz te moke, se seveda še ne ve, lahko pa rečemo, da je Posarje dovolj kisto jabolko razdora, da bi utegnili v brk Generalni skupščini OZN spet omogo-

čiti sporazum na enem od najvažnejših delov sveta.

Za nas je važno pri tem stališče italijanske diplomacije, s katero imamo opravka pri tržaškem vprašanju, ki ga — priznati moramo — spretno izgrava, zavlačuje in izrablja. Italija je priznala prevzeti posredovanje med Nemčijo in Francijo (kar je zelo problematično), toda le tako, da ne bo sprejeto ničesar, kar bi bilo proti namenom in sklepom ZDA. S tem so vse povedali: da za evropsko integracijo ne bodo nič naredili, pač pa vse zoper njo. Sicer pa Italije si nihče preveč ne želi za zavezništva, ker se tudi kot nasprotnik ne more ponášati z velikimi dejanj. Pro-ameriška izjava je seveda posledica močne intervencije ge. Luce, Sicer pa imajo v Italiji dovolj težav z brezposelnostjo, demokristjani pa še z afero Montesi, ki meče senco na družino Piccionija, vidnega strankinega voditelja. To pa jim seveda ne brani, da ne bi bučno proslavljali D'Annunzijevega zločina nad Reko in »zaupali v božjo previdnost«, ki bo vrnila Italiji Istro in Dalmacijo. Za obletnico 8. oktobra pa groze z neredi in nasiljem, ker so jim druga sredstva za zdaj pošla. Proti Edenu so v Rimu novofašisti že demonstrirali z gnili pomarančami.

Zdaj pa še nekaj isker, ki so se ukresale prejšnji teden v spopadu in zmedbi nešteti nasprotij in protislovij med ljudmi, narodi, državami, rodovi, rasami in razredi. Arabski problem še dolgo ni rešen, Egipt, Severna Afrika, Palestina so vroča tla, na katerih vzplamteva arabski nacionalizem, ki se prižiga ob stenju na Vzhodu in Zahodu. Močno je gibanje za nevtiralnost Egipta proti ameriškemu imperikalizmu, kar vodi muslimanski bratje. V Tunisu so spregledali, da Francija ne misli resno z neodvisnostjo Tunisa in da Mendès-France vodi dvojno igr. Arabski svet se razburja nad politiko z Izraelom, ki ga podpira tudi Indija, ker ima opravka s Pakistanom zaradi Kašmirja. Nekateri arabski voditelji bi dali obe roki tistemu, ki bi likvidiral židovsko državi-čo na ogromni arabski osi od Gibraltarja do Karajača. — V Iranu se general Zahedi ukvarja s »poslednjimi grešni« stranke Tudeh, ki da organizira komunistično zaroto. — Na Malajskem polotoku še vedno niso popravili upornikov, ki jih podpira ljudstvo v globoki džungli. — Mau-Mau je v bližini Nairobi napadel taborišče internirancev, ki jih davi tifus, in osvobodil 200 jetnikov. — 138.000 Japoncev je stankalo in demonstriralo zoper Amerikance v 150 ameriških vojni podjetjih na Japonskem.

SZ pa ponuja Japonski normalizacijo odnosov, vendar se Japonska Kuja, češ da privatni kanali za tako ponudbo niso dovolj dostojni. — Krišna Menon je ponovno izjavil, da je Indija za sprejem LR Kitajske v OZN in da Indija ne bo z orožjem iskala pravice v francoskih in portugalskih kolonijah. — Kuomintangovci pa ob splošni podpori ameriške VII. flote že 14 dni bombardirajo kitajsko obalo in preiskujejo politično modrost Maotsetunga in Ču En Laja. — SZ javlja, da je preizkusila vrsto atomskega orožja obrambnega značaja. Bajegre za artilerijske granate z atomsko glavo. — V Braziliji gre po Vargasovi smrti zato, ali bo brazilska kava ameriški ali brazilski artikel, Arbenz, bivši predsednik Guatemale pa je končno prišel v Mexico, kjer bo užival azil.

In še h koncu pridenemo, da se je javil nemški vojni zločinec, znani general Kesselring z izjavo, da naj si Evropa sama sebi pripiše, če ne bo dopustila Nemce vzgajati v vojaškem duhu, potem bomo lažje razumeli tiste, ki se boje novega nemškega generalnega štaba v kalčni koli obliki, kajti ta bi »vedno pretil, da bo prej ali slej z orožjem skušal natakiniti kraljici Evrope prusko »pikelhavbo« na utrujeno glavo, zaskrbljeno nad usodo sveta. T. O.

Uspela živinorejska razstava v Kozjem

Pretekli četrtek, na dan občinskega praznika v Kozjem, je bila na pobudo medzadružnega živinorejskega odbora v Kozjem nad vse uspeša živinorejska razstava plemenske živine pomurske pasme s področja kmetijskih zadrug Imeno, Polje ob Sotli, Kozje, Lesično in Drensko rebro. Razstavljeni prostor v Kozjem je bil zelo posrečeno izbran, dobro urejen in krasno okrašen. Če dodamo k temu še to, da je igrala na razstavnem prostoru godba in da je bil razstavljeni prostor ozvočen, potem je jasno, da je bila ta živinorejska razstava pravi kmečki praznik, kar so prireditelji tudi hoteli doseči.

Priglasenih je bilo 178 glav pomurskega goveda, ki ga goje v teh krajih. Od priglasenih je bilo 10 bikov, 143 krav in 25 telci.

Kot najboljši rejci krav so se izkazali Alegro Jože iz Golobinjaka, KZ Imeno, Grzina Miloš iz Kozjega, Rezar Jernej iz Kozjega, a tudi drugi niso mnogo zaostajali. Izbra je bila prav težavna, saj je bilo v častnem krogu pri kravah 30% vseh razstavljenih krav, kar je prava redkost.

V I. razred so ocenili 2 telci, lasti Hostnik Antona iz Kozjega in Jevšnik Marije iz Sonovega.

V popoldanskih urah so predvajali v kino dvorani za živinorejce poučne fi-

linorejske filme, nskar je sledilo posvetovanje z živinorejci, ki ga je vodil tovariš inž. Cizej.

Ob tej priliki so prejeli najboljši živinorejci diplome in priznanja, in sicer je bilo podeljenih 5 diplom in 8 priznanj. Poleg tega je bilo razdeljenih za dogon in v obliki nagrad okrog 200.000 din. Ves denar za omenjene nagrade kakor tudi za režijske stroške so darovali: OZZ Celje 60.000 din, OLO Celje 50.000 dinarjev, KZ Kozje 100.000 din, KZ Lesično 20.000 din, KZ Drensko rebro 15.000 din, KZ Polje ob Sotli 12.000 din in KZ Imeno 8000 din. DOZ iz Celja pa je brezplačno zavaroval najboljšega bika, najboljšo kravo in najboljšo telico.

V končnem posvetovanju z živinorejci je inž. Cizej pohvalil vzorno organizacijo in znaten napredek pri kravah. Pri kravah je molznost preizkusa, in sicer znaša povprečje 1400 litrov na leto, medtem ko znaša evropska molznost 2500 do 3000 litrov letno. Molznost bi se dala z intenzivnejšim hranjenjem in s nekoliko boljše štednjem pri delu vsekakor dvigniti. Dal je živinorejcem mnogo koristnih nasvetov, posebno kar zadeva vzgojo podmladka.

Razstava je pokazala, da na Kozjan-skem prevladuje pomurska pasma in da je živinoreja glavni vir dohodkov.

Iz Celja ...

O predavanju „ŠTAJERSKA V BORBI“

S predavanjem »Štajerska v borbi« je Ljudska univerza v Celju prispevala svoj delež k slavnostnim dnem na Ostrožnem. Namesto zadržanega predavatelja tovariša Mitje Ribičiča je govoril tovariš Boris Čizmek-Bor, komisar I. štajerskega bataljona. Njegova izva-

ZAGONETNI PRIMER ZASTRUPLENJA

V torek dopoldne sta prišli iz mesta v Pantnerjevo gostilno na Polulah 30-letna žena krojaška pomočnica in mati dveh otrok Orter Mira in 57-letna Karner Angela, obe stanujoči na Polulah. Bili sta premočeni od dežja. Naročili sta si vsaka kozareček žganja in ga popili. V gostilno je prišel Hladin Alojz, po poklicu mesarski pomočnik, ki pa svojega poklica ne izvršuje, temveč seje pesek ob Savinji. Iz žepa je vzel steklenico, na kateri je bila etiketa z oznako »Rum«. Obe sta natočili vsebino iz steklenice v kozarce. Karnerjeva se je branila pijače, češ da je že pila. Hladin pa jih je silil s pijačo in pri tem pripomnil, naj le hitro izpijeta, ker je nekoliko grenko. Obe sta vsebino izpilili. Karnerjevi je postalo takoj slabo in nato še Orterjevi, ki je odšla iz gostilnine sobe na prosto, kjer se je zgrudila. Poklicani reševalci so obe takoj odpeljali v bolnišnico. Orterjeva je zastrupljenju podlegla, Karnerjevo pa bodo verjetno ročili. Hladina so zaprili. Pravi, da je steklenico našel ob Savinji in da ni vedel, kaj je v njej. Zagoneten primer bo razčistila preiskava.

VPISOVANJE V JEZIKOVNE IN DRUGE TEČAJE

Ljudske univerze v Celju traja do 1. oktobra t. l. Poučevanje bomo naslednje jezike: angleški, francoski, nemški, italijanski, esperanto in slovenski, stenografijo in strojeplasje. Tečajji bodo začeli in nadaljevali. Vpišete se lahko med uradnimi urami v Centralni ljudski knjižnici ali v pisarni učiteljskega. Vpisnina 50 dn, učnina za I. polletje 480 dn, plačljiva ob vpisu.

Odpor LU v Celju

NESREČA Z ELEKTRIČNIM TOKOM

16-letni Pivec Anton, doma iz Semiča v Beli krajini, je v nedeljo zvečer po neprevidnosti prijel za električno žico. Rešili ga avtomobil ga je takoj prepeljal v celjsko bolnišnico, kjer so vse poskusili, da bi ga ohranili pri življenju. Vsaka pomoč pa je bila zaman in je poškodbam podlegel.

NESREČA V LEVCU

Krojaški pomočnik Kristan Viktor, uslužben pri krojaštvu MLO v Celju, se je s kolesom peljal iz Prebolda v Celje. Zazletel se je v nasproti vozeči avtomobil in pri tem zadel v prikolico avtomobila. Zlomljeno ima ključnico in poškodbo na glavi. Reševalci so ga prepeljali v celjsko bolnišnico.

»CELJANI OKRASITE DOMOVE«

Take lepake so izdali za proslavo na Ostrožnem. Dobra namera se je v veliki meri spremenila pri plakaterjih (ali kaj vem, kdo je bil to, v škodo, kakor vedno pri prevetljivih vni in premajhni razsodnosti. Plakaterji so v nešteto primerih te listke nalepili na stene hiš, kar gotovo ni bil namen. Ne vem, koliko primerov sem našel po mestu, da so bili plakati nalepljeni na novo plešanih stenah, ki so bile označene z velikimi stroški prav pred kratkim.

POTREBA PO GOSTILNI NA JOŽEFovem HRIBU

Ko so v Celju prenehale obratovati zasedbe gostilne, je tudi Jožefov hrib ostal brez gostilne. Gostilna »Skalna klet« je zaprta. To je bila stara gostilna v tem kraju, ki sta jo svoje dni odprli pivovarji Laško in Zalec in je bilo tukaj od nekdanj prijetno zbirališče Slovencev. Teren Jožefov hrib ima nad 1000 prebivalcev in je potreba po gostilni utemeljena. Zeleti je, da bi se našel zadovoljiv način, da bi gostilna pričela zopet obratovati.

Na filozofski fakulteti ljubljanske univerze je diplomiral tovariš Albin Podjavoršek. Odličnemu pedagoškemu delavcu, požrtvovalnemu predavatelju, vzgojitelju in ljubitelju mladine tovarišu Albinu Podjavoršku k temu uspehu iskreno čestitamo in smo prepričani, da bo kot doslej tudi odslej usmeril vse svoje sile in sposobnosti za dvig izobrazbe najširših slojev ljudi in za socialistično vzgojo mladine.

Sodelavci — prijatelji.

Gibanje prebivalcev v Celju

V času od 15.-20. 9. 1954 je bilo rojenih 18 deklet in 13 dečkov.

Poročili so se:

Plušček Oto-Anton, elektr. kontrolor iz Celja in Strigel Ivana, kurirka iz Celja; Kolskec Josip, ključavničar iz Celja in Terglav Marija, šiv. pomočnica iz Gorenja. Smartno ob Paki.

Umrli so:

Ostrik Anton, upokojenec iz Celja, star 78 let; Zupane Jože, poljedelec iz Mestinja, star 22 let; Weisenbach Barbara, gospodinja iz Celja, stara 77 let; Mlakar Ana, gospodinja iz Službe, stara 56 let in Horjak Franc, otrok iz Lokovec, star 8 let.

Prometne nesreče

Dne 3. 9. 1954 ob 17,45 je voznik tovornega avtomobila S 5674 M. B. iz Maribora povzročil lažjo prometno nesrečo, ki ni k sreči zahtevala človeških žrtev. Opozorila pa je voznika, da na železniških prehodih upoštevajo znake za previdno vožnjo. Zaprte je bila delno uničena, tovorni avtomobil pa je lahko nadaljeval vožnjo. Zaradi malomarne vožnje se bo voznik zagovarjal.

Dne 3. 9. 1954 ob 18,15 se je na križišču ceste II. reda Celje—Rogaška Slatina in ceste III. reda Sentjur—Planina pripetila težja prometna nesreča. Voznik vpreznega vozila je vozil iz Nove vasi proti križišču, po levi strani v smeri vožnje je zadel v voz nasproti vozeči poltovorni avtomobil S 4969, ki ga je upravljal voznik Z. C. iz Nove vasi. Konj je bil težje poškodovan, medtem ko je poltovorni avtomobil nesposoben za vožnjo in znaša škoda na njem okoli 300.000 din. Glede krivde in škode se bosta oba voznika zagovarjala pred sodiščem.

Dne 7. 9. 1954 je v Levcu pri Celju zgorel osebni avtomobil H 1050, last tovarne kartonaže iz Zagreba. Do požara je prišlo po krivdi voznika, ki je malomarno upravljal vozilo v tehnično neizpravnem stanju, zaradi česar je nastal požar. Gasilci so požar omejili, zaradi malomarne vožnje pa se bo voznik zagovarjal.

Dne 8. 9. 1954 ob 5,30 se je skupina potnikov iz Slovenskih Konjic odpeljala na ogled v celjskega voznika z avtomobilom S 5655, last SAP Maribor. Vožnja je trajala samo do Pečice pri Podplatu, kjer se je avtomobil prevrnil. Poškodovana je bila samo ena oseba, medtem ko so se morali ostali vrniti domov. Do nesreče je prišlo zaradi okvare zavor na avtomobilu. Voznik avtomobila je z avtomobil na stransko polje pot in obvaroval potnike gotove katastrofe. Da se je pozneje avtomobil prevrnil, so krivi potniki, ki so v zmedbi preobtežili levo stran vozila.

Dne 8. 9. 1954 je vozil skozi Celje voznik tovornega avtomobila G 9723 P. M. iz Gradca in pomočnika zgrušil smer vožnje za Ljubljano. Zavozil je proti Lavi, kjer se je most z nosilnostjo 8 ton podrl pod težo avtomobila in priklole. Voznik bo moral plačati nastalo škodo, zaradi prekrška pa se je moral zagovarjati pri sodniku v Celju.

Dne 11. 9. 1954 ob 12 se je v Bistrem grabnu pri Kozjem prevrnil tovorni avtomobil S 4788, last občine Kozje, zaradi malomarne vožnje voznika S. I., ki je zavozil iz cestišča v potok. Škoda na avtomobilu je neznatna, tovor pa delno uničen. Zaradi ogrožanja potnikov in prometa se bo voznik zagovarjal. Iz Tajništva za notranje zadeve

ZA KRATEK ČAS

Hroščevo leto. Solaki spis.

Letos smo pri nas doživeli mnogo veselja. V maju namreč smo imeli hroščevo leto. Bilo je namreč pri nas mnogo hroščev. Bilo je namreč toliko hroščev pri nas, da sta se kar po dva in dva skupaj držala. Doživeli smo mnogo veselja. Jancezka pa sem videl, ko je cuzal iz hroščevega zadka. Namreč je rekel, da iz hroščev delajo tudi marmelado. Marmelada je zelo okusna jed. Tako je minilo hroščevo leto.

IZPOD BOHORJA

Tisti, ki niso mogli na Ostrožje, ponujajo svojo radovednost skoraj vsakemu udeležencu. Le-ti odgovarjajo, da so videli našega Maršala, slikali mogočni zbor pevcev in godcev, nagledali se na stotine na stečaj odprtih sobic sredi gozda, razsvetljenih in okrašenih, kakor da bi bili v pravljicnem raj. Našli so še to in ono, da pripovedovanja ni bilo konec. Ko bo radovednost utešena, se bodo pogovori sicer umaknili vsakdanjim skrbem, dnevi veličastja na Ostrožnem pa ne bodo nikoli pozabljivi.

V Kozjem so vrteli mehliški film »En dan življenja« z uvodnim prikazom Ključevega pogreba. V nedeljo popoldne je bil obisk iz okolice tako velik, da so morali film trikrat zaporedoma vrteti in je bila dvorana vsakokrat nabito polna.

Pilštanj praznuje 28. septembra dva jubileja. Pred desetimi leti so bile ta dan prve volitve v tukajšnje narodno-osvobodilne odbore. V zapisniku prve seje NOO Pilštanj čitamo stavek: »Volitev so se udeležili vsi volivci iz Pilštanja, Starega trga, Vinogor in Stangrab, ki spadajo v naš NOO, na kar smo lahko upravičeno ponosni, saj so prišli na volišče pri Kolarjevih v Lesičnem celo bolniki.« Ta stavek je zgovorna pričča tedanjega razpoloženja prebivalstva.

Istega dne je bilo pred 25 leti ustanovljeno gasilsko društvo Pilštanj-Le-

Nekaj besed o Lesnoindustrijskem obratu v Šentjurju

V eni poslednjih številčk je bil priložen članek o šentjurskem gospodarstvu, ki je v Šentjurju samem žel na eni strani mnogo odobravanja, a na drugi jezo in ogorčenje. Najbolj se je čutil prizadetega LIP Šentjur, ki se ni strinjal z očitki naperjenimi nanj. Zato se mi zdi potrebno, preden bi zapisal kaj o LIP-u samem, razčistiti to nastalo nevoljo.

Ali je LIP res »republika zase«, kakor je bilo zapisano? Nihče ne more trditi, da so odnosi med LIP-om in občino dobri in pravilni. LIP je bil odtrgan od gospodarskega življenja Šentjurja in tega ne more nihče zanikati. Seveda se moramo vprašati za vzroke takšnega stanja in za krivdo. Gotovo je, da LIP ni sam kriv. Del krivde leži tudi na občini in njenem gospodarskem svetu, kakor tudi na vseh množičnih organizacijah. LIP v preteklosti ni dosti »dale«, če pa je »dale«, je dal manjše vsote in tako se je zameril. Če se postavimo na kriterij dajev, potem je LIP vreden vseh očitkov in groze in nima povoda, niti vzroka, da bi karkoli olepšal. Seveda pa po mojem mnenju to sploh niso zdravi odnosi, če nekdo prosi pri katerem koli podjetju za »milostino« in mu jo to podjetje da ali pa ne. To niso odnosi, to je kvečjemu dobra volja, ki pa lahko postane včasih tudi odkup dobrega imena. V Šentjurju ne bomo mogli prej govoriti o zdravih odnosih med podjetji in občino, dokler ne bodo imela posamezna podjetja svojih stalnih predstavnikov v občinskem gospodarskem svetu, dokler ne bodo seznanjena s splošno gospodarsko problematiko občine in občina ne z gospodarsko problematiko podjetij. Vsak dinar se pozna, posebno če je koristno uporabljen, to je res. LIP-u in Tovarni poljedelskih strojev je treba dati vse priznanje za izdatno pomoč pri obnovi šolskega poslopja in gradnji spomenika padlim borcem ter gasilskega poslopja, ki so jo nakazali v poslednjem času. Vendar se mi kljub temu zdi, da odnosi med LIP-om, Tovarno poljedelskih strojev in občino ter množičnimi organizacijami še vedno niso takšni, da bi o njih lahko obširneje poročali, da bi se jih lahko posebno veselili. In ravno zaradi tega sem mnenja, da tista primera v preteklem članku le ni bila takšna

vprijoča kritika, kakor se je to zdelo nekaterim. Zato želim posebej poudariti, da je s strani občine in vseh množičnih organizacij potrebno stopiti tako z LIP-om, kakor s Tovarno poljedelskih strojev v tesnejše stike, da se jih je treba spomniti prej in ne samo takrat, kadar gre izključno za denar.

Redko kdaj slišimo o LIP-u iz Šentjurja, čeprav je to največje šentjursko podjetje in eno največjih lesno-industrijskih podjetij v okraju, ki slovi po svojem kvalitativnem trdem lesu tudi preko meja naše domovine, predvsem v Italiji, Nemčiji, Danski in Švici. Zelo iskani je tudi furnir tega podjetja. LIP je razmeroma kratek čas samostojno podjetje, a se je že krepko postavilo na lastne temelje.

Danes ima LIP pred seboj lepo bodočnost, če bo uspešno rešil nekatere postavljene naloge. Nujno potrebno bo zgraditi umetno parno sušilnico za furnir, pokrite prostore za vskladitvene trdega lesa in rampo nasproti postajnega poslopja ter ozki tir do nje. Zepred leti so nameravali graditi bazen za les, ki bi bil v vodi zaščiten pred poletno vročino in drugimi lesnimi škodljivci. Zal sredstva za enkrat graditve bazena ne dovolijo. Prav tako je LIP brez pravih pisarniških prostorov, zato bo v prihodnosti začel z gradnjo poslopja za pisarne in nekaj manjših stanovanj. Ta načrt je treba še posebej pozdraviti z ozirom na stisko za stanovanja v trgu. Upajmo, da to pot ne bo ostalo pri načrtu samem, kakor se je to zgodilo 1948. leta, ko je bil zavrnjen kredit.

Kar zadeva delo samo, zmogljivost podjetja vedno raste, kakor rasejo tudi naročila iz tujine. Škoda je le, da v bližnji okolici ni nikjer večjega podjetja, ki bi izdelovalo že končne lesne proizvode, tako da grede proizvodi LIP iz Šentjurja najprej v Italijo, ki jih predela v končne produkte in jih nato v večjih množinah izvažajo naprej. Zanimivo je, da je Italija kupovala nekaj časa les, rezan po angleških merah, kar da slutiti, da bi bilo tudi v Angliji precej dobrih odjemalcev. S surovina-mi je podjetje dobro preskrbljeno. Se nobeno leto niso bili prostori za hlodovino tako zasedeni kakor letos, pa tudi za prihodnje leto je polovica surovin že preskrbljena, tako da se ni bati zastoja.

Delavci morajo biti usmerjevalci političnega dela v kraju, kjer stanujejo

V Slov. Konjicah je pred kratkim zasedal plenum krajevnega sindikalnega sveta, ki mu je prisostvovalo tudi več odbornikov iz podružnic in član RS ZSS tov. Pipan. Lahko trdimo, da je razprava nečela več važnih vprašanj iz našega praktičnega življenja ter dala sindikalnim odbornikom več napotkov za njihovo delo. Poglejmo torej, o čem so se pogovorili.

Odborniki iz Zreč so n. pr. povedali, da so v zadnjih letih v tem kraju (pa tudi drugod), zgradili več novih modernih stanovanjskih blokov. Ti so bili v prvi vrsti namenjeni delavcem, ker jim po težkem in napornem delu tudi pripada potreben počitek, kopalnica itd. Toda sedanje najemnine so vsakekore prevelike, da bi jih zmogel delavec s povprečno plačo, recimo okoli 5000 din. Najemna znesa namreč od 1800 din dalje za stanovanje, kar bi pomenilo dobro petino plače. Naravno je, da sprito takih najemnin lahko trenutno koristijo teka stanovanja le takim, ki jim to denarni dohodek dopušča. S tem seveda ni rečeno, da so takta stanovanja odveč ali da je najemnina bistveno previsoka, vendar pa je trenutno za povprečnega delavca tako stanovanje le predrago.

Ko so odborniki govorili o komunah, so bili enotnega mnenja, naj bi se v prvi vrsti upoštevala mnenja od spodaj, to je od neposrednih volivcev in

državljanov. Pripomniti pa so, da je taklo diskusijo potrebno pravilno usmeriti. Konjice z vso svojo bližnjo okolico tvorijo že sedaj nekak naravni politični, gospodarski in kulturni center, ki v dokajšnji meri vpliva na celotni razvoj gornje Dravinske doline. Zato se bo te naravne momente vsakekor moral upoštevati, ker bodo le ti narekovali sami po sebi bodočo upravno enoto, to je komuno.

Predsednik občinskega odbora SZDL iz Slov. Konjic pa je na plenumu govoril o delu delavcev na vasi, zlasti še v organizacijah SZ in ostalih društvih. Dejal je, da v nekaterih krajih, kot na primer v Tapanju in Bozini še vedno ni dovolj meri čuti, da tu živi večje število delavcev, ki bi morali biti usmerjevalci političnega življenja v kraju. Tako pa se nekateri ne udeležujejo niti sestankov SZ, zborov volivcev itd., misleč, da so za njih dosti le sindikalni sestanki v podjetjih, kjer so zaposleni. Boljše je v drugih vaseh, kate-re si bodo morali delavci iz Bežine le vzeti za zgled. Odborniki plenuma pa so menili, da bi se pri sprejemanju na delo v tovarni le moralo gosilca tudi vprašati po članstvu v SZ in pa po njegovem političnem udejstvovanju ter ne gledati le na fizično sposobnost. To še prav posebej velja za mladino.

L. V.

Razvoj partizanske sanitete na drameljsko konjiškem sektorju „Zima“

(Nadaljevanje s 3. strani)

proti Nemčiji uporablil svoje čete za boje proti naši vojski in da bo za naš kljub bližajočemu se koncu še dosti dela. Iz okrevancev, ki niso bili več sposobni za edinice, smo sestavili enoto, ki je v bližini Loč prišla kopati nov bunker. Zgrajen je bil na težko pristopnem kraju.

Ker smo našo postojanko pod Dobjem izgubili in ker sta bila Tolsti vrh in Loče daleč, je bilo treba misliti na novo postojanko. Gradili smo jo začeli v gozdu nad Dobjem v smeri proti Straži s prav tako precejšnjo kapaciteto, bila pa je dokončno urejena šele po osvoboditvi.

To so bile naše glavne postojanke na tem področju. Poleg tega pa se je zdravilo mnogo ranjenecv po hišah. V teh postojankah se je od julija 1944 do konca vojne zdravilo okoli 120 partizanov.

Drago.

V stoletju prometa peš po svetu

NE NAVADEN OBISK V UREDNIŠTVU NAŠEGA LISTA. — FRANCOZ IZ MAROKA JE Z DUŠEČO ASTMO PRIŠEL ISKATI ZDRAVJA V EVROPO. — DOSLEJ NAD 10.000 KM IN VSAK MESEČ NOVI ČEVLJI. — JAZ VAM PRIPOVEDOVATI, TI MENI PLAČATI MALENKOST. — »KAM? — MOJ CILJ JE INDIJA IN JAPONSKA«.

Sobota. V uredništvu je vse nervozno. Ostrožno. Ti greš tja, ti moraš pisati, tega ne smeš zamuditi. Tudi pa pade skozi vrata sključena postava mladega moža, zvedavo pogleda naokoli: »Monsieur redacteur?«

»Da, zvoite.«
Možakar je odložil nahrbtnik, na katerem je obesil francosko zastavico z gal-skim petelinom na belem polju. Sese-del se je na stol in začel:

»Prihajam iz Afrike. Iz Maroka. Peš. Bi objavili mojo zgodbo? Pogledajte. Vsi časopisi me radi sprejmejo.« — Pokazal je celo knjigo časopisnih izrezkov od španskih, francoskih, od nemških in avstrijskih. »Včeraj jaz bil v Mariboru. Pri »Večeru« dali Vaš naslov.« Tako je v polomljeni nemščini pripovedoval.

Ta fant v delavskih hlačah, švaneh z rdečim sukancem v črni bluzi z nešte-timi žepi, je bil Roger Zehnacker, rojen v Franciji. Po vojni je odšel v fran-coski Maroko, kjer je delal kot monter na nekem letališču. Fant je že od otroš-kih let bolehal na težki astmi. Lani pa je v nekem časopisu zasledil vest, da je v Nemčiji volina Kluterthöle pri Ennepetalu, kjer astma uspešno zdravi-ja. Ker ni bilo denarja, je Roger vzel pot pod noge in jo mahnil peš po Se-perni Afriki, čez Španski Maroko v Španijo. Prepotoval je Španijo, vso Francijo, spotaloma obiskal živečo mater in potem prišel srečno v Vestfalijo v zdravilišče. Tu se je udinjal kot delavec na vrtu in ostal toliko časa, da se je vidno popravil. »Želijoč sapa je ostala globoko pod zemljo,« vesel pri-poveduje. Od tu ga je potem pot vodila po vsej Nemčiji. Tam je prišel na misel, ki ga je pripeljala tudi k nam. Nekaj novinar mu je ponudil 30 mark za zgod-bo. Spoznal je, da gre tako reč v denar in od takrat obiskuje vse redakcije na svoji poti, pripoveduje in zahteva denar. Iz Nemčije je prikorakel v Avstrijo, pogledal vse kar je vrednega, povzpel se je na Grosglockner in privražal v Ju-goslavijo. Bil je v Mariboru, pohvalil »kolege« od Večera in hrano pri »Za-morcus«, ki je ni plačal.

Naposled je prišel v Celje. Ko sem mu dopovedal zakaj toliko ljudi in za-stav, je vesel pripovedoval, da je tudi on bil med vojno francoski partizan. Dejal je, da bo v Celju ostal še en dan, ker hoče videti Tita.

Ko je na vse pretege hvalil »kolege« pri Večeru, se tudi mi nismo mogli de-lati Francozov. Plačali smo mu preno-čišče in hrano. On pa: Ben. Mercu be-aucoup.

S hrano v »Europi« se je pohvalil. Ker so mu servirali samo dve žemlji, je kisló pogledal in pripomnil: »Mi jesti veliko kruha. Nemci skoraj nič. Mi Francozi velikó.« Ko pa je natakár pri-maknil še košarico s kruhom, se mu je obraz razlezel. Trknila sva na zdravje in ko si je obrisal usta, se je pritožil, da so papirnati serveti veliko premajhni. To bo najbrž res.

Potem mi je razložil kam ga pot pelje.

Občudoval sem vzdržljivost natakárjev, opazil sem pa tudi senčne strani

Velika slovesnost na Ostrožnem me je spomnila na moja mlada leta, v ka-terih sem često prebil svoje počitnice pri starem očetu, podeželskem gosti-ničarju. Enolično gostilniško življenje se je tu in tam prekinilo. Gasilci so priredili kakó veselico, splavarji so pri-šli po Dravi, napolnili gostilno, krepko večerjali, krepko pilj in prenočili na slami, ob nedeljah je prišla »gospoda«, po šest ljudi je naročilo pol litra vina, slatno, krožnik ementalkega sira in devet žemelj. Pri takih gostih je dedek samo brundal. Pač pa so bile za nas poseben dogodek veselice, ko smo na-bavili vjvjinjo in telstino ter napravili kar na veliko telečje obare in »kisle župe«. Sestnajstletna natakárka ne bi mogla opraviti vsega posla, če ji ne bi priskočil na pomoč: opasal sem si pred-pamnik, zavihal rokave in že nosil po pol litra vina na mize, proti takojšnemu plačilu. Dekle pa je nosilo »ajmoht in kisló župo«, z žemljo vred, tudi proti takojšnjemu plačilu. V trenutku je bilo vse posreženo. Odpravila sva tudi do 120 ljudi v najkrajšem času.

Na take dogodke sem se spomnil, ko sem na slavnostni dan opazoval v Cel-ju gostinske obrate. Občudoval sem mirne živce, dirkanje, vzdržljivost na-takarjev, opazil pa tudi senčne strani. V trenutku je zmanjkalo stolov in vse se je gnetlo pred točilno mizo, da bi čim prej prišlo do zaželenih pijače. Se-veda je bil s tem vse promet oviran. Ali bi bilo tako težko, takoj preskrbeti nekaj zabojev, položiti nanje deske in sedeti bi bili gotovi? Potem se ljudje ne bodo prerivali pred točilno mizo. Dalje: kaj vprašuješ, natakár? Prinesi deset, prinesi dvajset vrčkov na mize, saj bodo takoj razprodani. Prinesi de-set, dvajset politerskih steklenic vina, kakršnega koli, saj bo takoj razpro-dano. Vsak je vesel, da pride do nekaj

Kar odskočil je, ko sem mu povedal, da bo lahko poceni prišel do Ljubljane. »Lepo se obesi na prvi avto, ki bo pe-ljal udeležence z Ostrožnega, povej da si Francoz, da si bil partizan, pa bo šlo kot po olju, — sem mu svetoval, Imel je naslov tedenske tribune. Dobro se je znašel!

Roger namerava potovati iz Ljubljane v Zagreb, Beograd, Sarajevo in potem na morje. Tam si bo poiskal kakšno delo na ladji, da bo prepotoval vso obalo. Iz Jugoslavije se bo podal v Italijo, od tu spet nazaj v Nemčijo, kjer bo »prezivil«. Drugo leto se bo vrnil skozi Jugoslavijo, prepotoval Grčijo, Turčijo, Arabijo in se čez Afganistan podal v Indijo, a od tu na Japonsko.

Roger ima sicer malo denarja, toda kakor vidite, veliko več korajže. Šel je na pot, da bi se ozdravil, zdaj pa je dobil veselje in hoče prepotovati svet. Seveda si je našel svoj sistem, ki se kar nekam obnese. Spoznal je, da časopisni ljudje niso »umazani«, ima pa mero do-stojnosti in nikjer ne ostane dolgo v breme.

Roger mi je zaupal, da vsak mesec razbije po par čevljev. Sicer se vozi tudi s priložnostnimi »avtostopi«, seveda če šoferji obstanejo. Čevlje si kupi, naj-večkrat pa mu jih podarijo tovarne obutve, ki jih »mimogrede« običe.

Zelel sem mu srečo na pot. Sicer je to potovanje res nenavadno, kakor je nenavaden način tega modernega »van-dergesela« pri pridobivanju finančnih sredstev. Toda njegova indirektna vsiljivost ni bila odvratna. Mladi mož je vsaj nekaj pokazal. Iz Maroka do Celja je pustil za sabo čez 10.000 km. Ne bi ga posnemal, pa če me svet še tako mika.

Avtomobilski znaki

Često naletimo na avtomobile, kate-rih oznaka kaže na nam popolnoma neznana. Večinoma poznamo le A, D, I, YU, in STT.

Evo najvažnejše mednarodne oznake, na katere lahko naletimo:

A	Avstrija
AL	Albanija
B	Belgija
BG	Bolgarija
CH	Švica
CS	Českoslovaška
D	Nemčija
DK	Danska
E	Španija
ET	Egipt
F	Francija
GB	Vel. Britanija
GR	Grčija
H	Madžarska
CD	Corps diplomatique
I	Italija
L	Luksemburg

CELJSKI OBRAZI

92

Ze dvakrat »pressešef« je bil po strani. Toliko da si ni izpulil rok. Pred delom zdaj beži. Goreč »otrok« bo s tobričo na pleh letal po Ljubljani

93

Možakar v hudi je duševni stiski; kam pelje naj ga kariere vprega?! Gostilne so mu všeč, bizelčan — viski... a rad bi etru gospodaril: — Ej, zadrega!

94

Po daljšem času spet je snela torbo s klina. Med tem je v Celju leta ščipala ljudem. Zdaj vrača se, kot tat na kraj zločina, pod slavno račko — člani emblem.

95

Umetnik klavno po Celju hodi: »Denarja malo — težko se zdaj živi. A če kdo reče: »Slika mi narédi,« otepa se, kot da ga kdo mori...?

All že veste...

1. Koliko alkoholične pijače po-pijemo pri nas na leto?
2. Odkod pride beseda žandar?
3. Kdo so bili konvulzionisti?

1. Računamo, da je pri nas okoli 5 milijonov vinskih bratcev, ki popijejo letno 455 milijonov litrov vina in žganja. Za to pijačo iz-da-jo več kot 45 milijard dinarjev.

2. Beseda žandar je nastala iz gens d'armes (izgovori: žan darm) — ljudje orožja, ki so jih v svojo zaščito vzdrževala srednjeveška mesta.

3. Konvulzionisti (convulsionnaires) so bili fanatična sekta francoskih janzenistov v 18. sto-letju. V verski zamaknenosti so jih popadali krči (konvulzije).

Jurček Krašovec:

S potovanja na Bližnji vzhod

BAZAR IN POCESTNE BANKE...

Kdor na Orientu ne gre na bazar (trg), ta Orient ni videl. Beirutski je še posebno pester. V nekoliko skritih, toda odmaknjenih ulicah, so celi labirinti stojnic, kjer prodajajo vse, kar na tem ljubem svetu raste, kar se izdeluje širom po svetu in doma. V »ulicah« s sadjem in zelenjavo je treba seveda zamašiti nosove. Odpadke ljubenic in drugega sadja mečejo po tleh, da človek komaj preskakuje kupe trhljave, na katerih si sem in tja kdo najde »udobno posteljo« in spi spanje pravičnega. Potem so ulice, kjer se je nagneto zlatarjev in prodajalcev nakita. Vmes je prodajalna ropotije, katere lastnik je v mestnih smetiščih pobral vse kar je železu in steklu podobnega. Povsod pa so stojnice z coca-colo, limonado in podobnim. Če tu blagovolite vreči oko na kako reč, vas prodajalec z najzbranejšimi besedami vabi in na vse grlo hvali svojo šaro. Čim vprašate za ceno, vam vzame v trenutku sapo in če storite le en korak naprej, je že spustil ceno najmanj za tretjino. Tu je pravi raj za tislega, ki se rad pogaja. In če enkrat plačate branjcu četrtino tistega kar je zahteval, ste še vedno dobro plačali. Nekateri so v stanju leteti za vami po nekaj ulic naprej, vas vabiti nazaj in popuščati piaster za piaster. Tu trgujejo od jutra do večera in skoraj vso noč. Zvečer, ko je hladno, je še posebno živo. Sele proti polnoči, se počasi trgovina umiri.

Ko so zvečer banke zaprte, lahko tujec na vsakem vogalu zamenja denar, sicer nekoliko nižje, toda če je sila, znosno. To so ulične menjalnice kjer leži na policah denar vsega sveta. Tu sem na svojo osuplost videl cele kupe jugoslovanskih tisočakov! Prodaje ali kupite jih za smešno ceno. Tisočak dobite za nekaj več kot en dolar. Kdo je spravil ta denar prekupčevalcem v roke? Potniki iz Jugoslavije? Ne. Mi smo smeli nositi 1.500 din v stodinarskih bankovcih. Mornarji? Ti dobijo plačo izplačano na morju v 50 dinarskih bankovcih. Mogoče so pri tej umazaniji imeli vmes prste spetnih tihotapci ali pa ljudje, ki po nemarnem trošijo ljudski denar. Zame je to velika uganka.

ČEZ LIBANONSKO POGORJE V BALBERG

Da je Libanon turistična država sem se prepričal že na ladji. Morda je nekoliko neverjetno, že pristaniška policija je propagirala izlete. Vsem je izpolnila začasne vizume za dva dni in nam priporočala obisk Balbeka in libanonskega pogorja, kjer so se ohranile starodavne cedre. O Balbeku se v Evropi malo kaj sliši, zato sem verjel priporočilom in ni mi bilo žal. Že zvečer se je naša skupina dogovorila s taksijem, ki nas je naslednje jutro prisel iskat v pristanišče. Na njegovo jezo se je na pomolu ponujal se en taksi z nižjo ceno in tako je moral naš znanec znižati tudi svojo. Taksi je tukaj poceni prevozno sredstvo. Od Beiruta do Balbeka je okoli 180 km v obe smeri, plačali pa smo dva dolarja za osebo. To je 800 din, vrh tega je moral lastnik avtomobila še čakati pet ur, da smo si ogledali ruševine slavnega Heliopolisa. Naš izvožek je imel popolnoma nov Cadillac s hladilnimi napravami in radio sprejemnikom.

Beirut je bil za nami. Po kratki vožnji med oljčnimi nasadi smo se zakadili v libanonske gore. Kar se čest tiže, so tu na konju. Asfaltirane so, lepo speljane, vsakih nekaj kilometrov pa je bencinska črpalka. Bencin je skoraj zastoj, zato je tudi prevoz z avtom tako poceni. Saj ni čudno; v Libanonu konča eden izmed naftovodov iz Saudove Arabije.

Cum višje smo se vzpenjali po serpentinasti cesti, tem več vil in hotelov smo videli. Na višini 1400 m pa je zgrajeno celo mesto vil in hotelov. To letne »rezidence« si privoščijo beirutski bogataši. Spodaj v mestu je čez poletje vročina neznosna, tu zgoraj pa je prijetno pod-nobje. Ko smo tu na previsu črpali gorivo, sem se zanimal za lastnike teh dvorcev. Kakor sem predvideval: trgovci, tovarnarji, prekupčevalci, razni židje. Tu živi precej armenskih židov, ki so pobegnili iz Rusije po revoluciji. Ker so vse te zgradbe skoraj popolnoma nove, je jasno, da so bile šele pred kratkim zgrajene. Naš izvožek mi je pojasnil zakaj. Med zadnjo vojno so Libanonski trgovci in borzjanci blesteče zaslužili. Libanon si je na račun krvave Evrope naredil blagostanje, seveda le del naroda.

Lahko si mislite kako sem osupnil, ko sem potem na severni strani Libanonskih gora zagledal pravcato smučarsko žičnico. Pozimi pade tu precej snega. Smučanje je redki in drag šport. (To sem napisal zaradi tega, ker sem prepričan, da bodo naši športniki zagrabili za to kost. Vsekakor je za športnike manjši problem potovanje v inozemstvo kot za kogarkoli.)

Libanonsko pogorje seveda ni podobno našim zelenim hribom. Hribi so goli, brez vegetacije. Rastlinstvo je samo po pobočjih z morske strani, onostran pa začena šele v dolini, ki jo namaka reka Litani. Ta dolina se razpoteza po vsem Libanonu vzporedno z morjem med pogorji Libanon in Antilibanon. Je zelo plodna, zato je v tej dolini tudi dvojje mesto, Calle in Balbek, ki sta v državi na tretjem in četrtem mestu.

Malicali smo v Calle-ju. Hotel ob bistrem potočku nas je spominjal na naše kraje. Raze v bliski vodi, nad njo lepe zelene jelše, po poljih kuruza in žito. Le velblodi, najvažnejša vprežna živina in vovozji z velikimi kolesi v celem so veliko nasprotje.

HELIOPOLIS — SONČNO MESTO RIMLJANOV NA BLIŽNJEM VZHODU

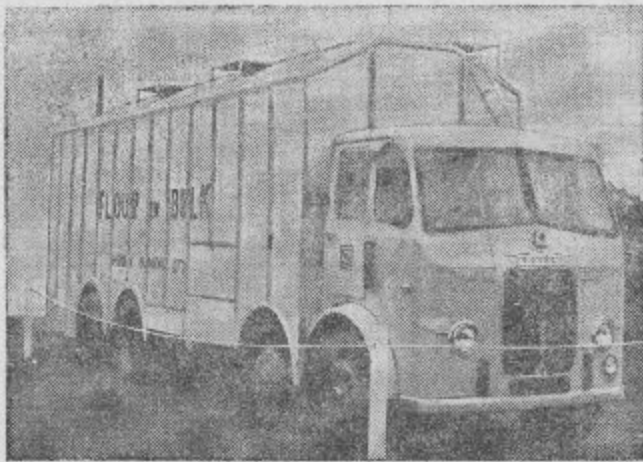

Stebri velikega templja v Balbeku — Primerjajte njih velikost z ljudmi ob vnožju.

podrečilo popolnoma obnoviti to veličasno stavbo, kakor je izgledala pred tisočletji.

Zgodovina Balbeka je pestra. Tu so bili Heleni z Asirci, pozneje Rimljani s Perzijci, v srednjem veku pa so tod korakale čete križarjev in se tod prepevale s Saraceni.

Skoda, da na tem mestu ne morem objaviti številnih posnetkov, kajti na slikah bi lahko videli veličastnost tega mesta iz davnine. Stebri velikega templja so iz postavka, ki meri višino moža, dalje iz treh valjastih kamnov debeline 3 metrov in višine 8 metrov. Na to je bil posajen še venec umetniško izdelanih kamnitih kosov. Celó mesto so Rimljani obdali z obzidjem, v katerem so posamezni kamniti bloki težki tudi po 16 ton. Z mano je bil turist, ki je videl Rim in grško Akropolo, toda Heliopolis je nanj naredil veličastnejši vtis. Tudi jaz sem pozneje v Egiptu, kadar so me vprašali, če sem kaj videl mogočnejšega od Sfinge in Piramid, večkrat pomislil na Balbek.

Avtomobil za prevoz velikih količin moke. Avtomobil pelje nad 12 in pol tone moke in jo s posebnim mehanizmom na zračni pritisk razkłada v pe-karuah v sode, ki so lahko še tako visoki. Kamion je bil razstav-ljen na razstavi v Blackpoolu.

NESREČE

Na Teharski cesti stanujočo Ročkar Antonijo je podrl neki kolesar. Pri padcu je dobila težje poškodbe. — De-lavec Brumec Franc iz Šmarja pri Jel-šah je zaposlen v gramozni jami v Lev-cu. Pri delu si je zlomil desno nogo. — V Leskovcu pri Skofji vasi je padla s strehe Koštomaj Silva. Pri padcu je do-bila poškodbe na glavi in levi nogi. — Pri Grobelnem se je udeležil nekakega fantovskega pretepa Franc Stojan iz Spodnjih Laz pri Poljčanah. Z nožem je dobil hude poškodbe. — V Tovarni kovanega orodja v Zrečah sta dobila težke poškodbe na nogah delavca Pra-protnik Franc in Zurej Franc. Padel jima je na nogo težak brusni kamen. — Vsi ponesrečenci so se zatekli po po-moč v celjsko bolnišnico.

DOBRO JE ČRKOVAL

Kitajec Čang Tso Tso pride v Evropo. V hotelu gre k telefonu in kličje svojega prijatelja Evropejca, s katerim sta se poznala iz Azije.

— Takaj Čang Tso Tso! Razumeš? ... Ne razumeš? ... Dobro. Bom črkoval. Č kot čaj, a kot ananas, n kot noj, g kot gorila...

— Da, da. Že razumem, Čang... — se oglasi glas onstran žice.

— Dalje je lahko, — pravi Kitajec. — Tso je kot: Ti si osel, dvakrat. —

